ซูเปอร์เอลนีโญ
กับความเสี่ยงภัยแล้งและน้ำท่วม แบบสุดขั้วในปี 2569-2570

กันยายน 2569 วิจัยกรุงศรี

krungsri Research
A member of MUFG

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	**3**
แนวโน้มความเสี่ยง El Niño สู่ Super El Niño	**4**
ประเทศไทยจะเผชิญสภาพอากาศแบบใดบ้าง ในช่วงครึ่งหลังปี 2569	**6**
ปี 2570 อาจเป็นปีแห่งสภาพอากาศสุดขั้ว (Extreme Weather) ในไทย	**8**
มุมมองวิจัยกรุงศรี: ผลกระทบของภัยธรรมชาติต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงห่วงโซ่อุตสาหกรรม	**11**
สรุปผลกระทบวิกฤตภัยแล้งและอุทกภัยต่อเศรษฐกิจโดยรวม	**16**

Subscribe Us

สมัครสมาชิกวิจัยกรุงศรี...

krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลใดๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวิจัยกรุงศรี ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา สำเนา หรือดัดแปลงแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวิจัยกรุงศรี รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อหรือควรเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีไม่อาจรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้รายงานฉบับนี้หรือเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ ข้อมูล ความคิดเห็น และการประมาณการที่ปรากฏในรายงานนี้ถือเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ ความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่มีการเผยแพร่รายงาน วิจัยกรุงศรีขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

บทสรุปผู้บริหาร

โลกได้ก้าวเข้าสู่ภาวะเอลนีโญอีกครั้งตั้งแต่ไตรมาส 2 ของปี 2569 และคาดว่าปรากฏการณ์ในครั้งนี้จะทวีความรุนแรงถึงระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) จนอาจจัดว่าเป็น “ซูเปอร์เอลนีโญ” (Super El Niño) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังห่วงโซ่อุปทานและเศรษฐกิจไทยโดยรวมในช่วงปี 2569-2570

ในปี 2569 แม้ในช่วงครึ่งปีหลังประเทศไทยจะได้อานิสงส์จากการเข้าสู่ฤดูฝนประจำปี แต่ปริมาณน้ำในเขื่อนยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงค่าเฉลี่ย ประกอบกับปัจจัยลบที่คาดว่าจะยังมีอยู่ อาทิ อุณหภูมิที่สูงขึ้น อัตราการระเหยของน้ำที่เร็วขึ้น และปริมาณฝนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง กระทบต่อการอุปโภคบริโภค ระบบนิเวศ และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องตามลำดับ วิจัยกรุงศรีคาดว่าพืชสำคัญที่อ่อนไหวต่อภัยแล้งจะได้รับความเสียหาย คิดเป็นมูลค่าราว 25.1 พันล้านบาทในกรณีฐาน นอกจากภัยแล้งแล้ว ไทยยังคงต้องเผชิญความเสี่ยงจากอุทกภัยควบคู่กันไป เนื่องจากอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนและลมมรสุมประจำถิ่นที่พัดผ่านเข้ามาเป็นประจำทุกปี แม้ปริมาณฝนรวมจะลดลงจากอิทธิพลของเอลนีโญก็ตาม โดยคาดว่าพื้นที่ประสบอุทกภัยในปี 2569 จะอยู่ที่ 3.1 ล้านไร่ สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจอีกราว 10.4 พันล้านบาท ทำให้ความเสียหายรวมในปี 2569 จะสูงถึง 35.5 พันล้านบาท หรือคิดเป็น 0.19% ของ GDP

ทั้งนี้ สถานการณ์มีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในปี 2570 จากการเผชิญความเสี่ยงทั้งภัยแล้งสะสมและอุทกภัยระลอกใหม่ โดยคาดว่าในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 ผลกระทบจากภัยแล้งจะขยายวงกว้างและสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเป็น 110.0 พันล้านบาท ขณะเดียวกัน ในช่วงครึ่งหลังของปี 2570 ภาวะเอลนีโญจะลดลงและเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ภาวะลานีญาเป็นลำดับถัดไป อันจะส่งผลให้ไทยได้รับอิทธิพลจากพายุและปริมาณฝนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน ทำให้พื้นที่เสี่ยงต่ออุทกภัยจะเพิ่มขึ้นเป็น 5.2 ล้านไร่ โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซากบริเวณภาคเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะสร้างความเสียหายโดยตรงต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คิดเป็นมูลค่าราว 17.1 พันล้านบาท ส่งผลให้ภาพรวมความเสียหายทางเศรษฐกิจจากภัยแล้งและอุทกภัยในปี 2570 พุ่งสูงขึ้นเป็น 127.1 พันล้านบาท หรือคิดเป็น 0.65% ของ GDP

ชัยวัช โซวเจริญสุข

นักวิเคราะห์อาวุโส

chaiwat.sowcharoensuk@krungsri.com

แนวโน้มความเสี่ยง El Niño สู่ Super El Niño

หลังจากที่โลกเผชิญกับภาวะลานีญา (La Niña) **ตั้งแต่ช่วงกลางปี 2567 จนถึงต้นปี 2569 ที่ส่งผลให้อุณหภูมิต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและฝนตกชุกกว่าปกติ แต่ตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2569 เป็นต้นไป โลกได้เข้าสู่ภาวะเอลนีโญ** (El Niño[1/]) **หรือปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิสูงขึ้น**[2/] **โดยครั้งนี้มีแนวโน้มรุนแรงและส่งผลต่อเนื่องไปจนถึงปี 2570** สะท้อนจากค่าดัชนี Relative Oceanic Niño Index (RONI) ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดอุณหภูมิผิวน้ำในมหาสมุทรแปซิฟิกแนวเส้นศูนย์สูตร ณ เดือนพฤษภาคม 2569[3/] เพิ่มสูงขึ้นมาแตะระดับ 0.5°C ซึ่งเป็นจุดชี้การเปลี่ยนผ่านจากภาวะปกติ (Neutral Phase) เข้าสู่ภาวะเอลนีโญ และคาดว่าจะทวีความรุนแรงสูงสุดในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2569 ทั้งนี้ ภาวะเอลนีโญในครั้งนี้มีโอกาสที่จะอยู่ในระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) หรือค่าดัชนี RONI ระดับ 2.6-2.7°C ซึ่งเป็นค่ารุนแรงสูงสุดในประวัติศาสตร์ (Above Historical High)[4/] เมื่อเทียบกับเอลนีโญระดับรุนแรงมากที่ผ่านมา 5 ครั้ง ได้แก่ปี 2515 (2.3°C) ปี 2525 (2.5°C) ปี 2535 (2.1°C) ปี 2540 (2.4°C) และปี 2558 (2.4°C) หรืออาจเรียกได้ว่าเป็น “ซูเปอร์เอลนีโญ” อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่แล้วภาวะเอลนีโญจะทยอยลดความรุนแรงลงในช่วงต้นปี ทำให้มีความเป็นไปได้สูงที่ดัชนี RONI จะปรับลดลงในช่วงต้นปี 2570 และค่อยๆ ปรับลงสู่เกณฑ์ปกติ[5/] (Neutral) ตลอดช่วงที่เหลือของปี (ภาพที่ 1) ทั้งนี้ วิจัยกรุงศรีได้คาดการณ์ภาวะเอลนีโญตาม 3 ฉากทัศน์[6/] (ภาพที่ 2-3) ดังนี้

- **กรณีเบา** (Mild case): ดัชนี RONI เร่งตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอยู่ในภาวะเอลนีโญระดับปานกลาง (Moderate El Niño) ในไตรมาส 3 ของปี 2569 และปรับเพิ่มขึ้นสู่ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรง (Strong El Niño) ในช่วงต้นไตรมาส 4 แต่ไม่เกินระดับ 1.6 °C จากนั้นดัชนีจะเริ่มปรับตัวเย็นลงตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2569 เป็นต้นไป จนเข้าสู่ภาวะเป็นกลางในเดือนพฤษภาคม 2570 แล้วทยอยปรับลดลงต่อเนื่องเข้าสู่ภาวะเป็นกลางค่อนไปทางลานีญา (Neutral- หรือ Neutral leaning La Niña[7/]) ตลอดไตรมาส 3-4 ของปี 2570
- **กรณีรุนแรง** (Severe case **หรือ** Very Strong El Niño) **ซึ่งใช้เป็นกรณีฐาน** (Base case scenario): ในกรณีนี้ ดัชนี RONI จะปรับเพิ่มขึ้นสู่ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรง (Strong El Niño) ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2569 และเร่งเพิ่มขึ้นสู่ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) ในเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน 2569 ซึ่งใกล้เคียงกับเอลนีโญระดับรุนแรงมากที่ผ่านมา (ปี 2535 และปี 2558) จากนั้นดัชนีจะเริ่มทยอยปรับลดลงจนเข้าสู่ภาวะเป็นกลางในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2570 ก่อนจะลดระดับลงต่อเนื่องเข้าสู่ภาวะลานีญาระดับอ่อนตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2570 ไปจนถึงสิ้นปี 2570
- **กรณีสุดขั้ว** (Extreme case **หรือ** Above Historical High): ดัชนี RONI มีแนวโน้มเร่งตัวขึ้นต่อเนื่อง สู่ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2569 แล้วไต่ระดับความรุนแรงขึ้นอีกขั้นสู่ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) ในเดือนกันยายน และเร่งตัวขึ้นเป็นจุดสูงสุดใหม่ (New High) ในเดือนพฤศจิกายน 2569 **หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกรณี “ซูเปอร์เอลนีโญ”** (Super El Niño) จากนั้นดัชนีจะพลิกกลับทิศทางอย่างรวดเร็ว โดยลดตัวลงต่อเนื่องอย่างฉับพลันจนเข้าสู่ภาวะเป็นกลางในช่วงเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม 2570 ก่อนจะลดต่ำลงกลายเป็นภาวะลานีญาระดับอ่อนในเดือนมิถุนายน และลดลงสู่ภาวะลานีญาระดับปานกลางตลอดไตรมาส 3-4 ของปี 2570

1/ เอลนีโญ (El Niño) เป็นปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิผิวน้ำมหาสมุทรอุ่นขึ้นผิดปกติ ส่วนใหญ่จะก่อให้เกิดความแห้งแล้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทำให้ฝนตกน้อยกว่าปกติ โดยความรุนแรงของภาวะเอลนีโญสามารถบ่งชี้ได้จากดัชนี RONI Index โดยหากค่าดัชนีฯ อยู่ระหว่าง 0.5-0.9 จะจัดว่าเป็นภาวะเอลนีโญระดับอ่อน (Weak El Niño) ค่าระหว่าง 1.0-1.4 คือภาวะเอลนีโญระดับปานกลาง (Moderate El Niño) ค่าระหว่าง 1.5-1.9 คือภาวะเอลนีโญระดับรุนแรง (Strong El Niño) และถ้ามากกว่า 2.0 จะบ่งชี้ภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมาก (Very Strong El Niño) ในทางกลับกัน หากดัชนีฯ มีค่าเป็นลบจะบ่งชี้ปรากฏการณ์ลานีญา (La Niña) โดยสามารถใช้หลักการเดียวกันในการบ่งชี้ความรุนแรง

2/ ปรากฏการณ์ที่อุณหภูมิสูงขึ้น เป็นคำที่ใช้อธิบายลักษณะของเอลนีโญที่มีผลต่อโลก โดยสะท้อนถึงการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิใน 2 มิติหลัก ได้แก่ 1) อุณหภูมิผิวน้ำทะเลสูงขึ้นอย่างผิดปกติและสูงกว่าค่าเฉลี่ยปกติอย่างน้อย 0.5°C ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 5 เดือน และ 2) อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกพุ่งสูงขึ้น ทำให้อากาศร้อนจัด แห้งแล้ง และเกิดคลื่นความร้อน ในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออสเตรเลีย และแอฟริกา

3/ El Niño/Southern Oscillation (ENSO) เป็นปรากฏการณ์ตามฤดูกาลซึ่งคงอยู่เป็นเวลานานอย่างน้อยหลายเดือน ทำให้ค่าดัชนีที่ใช้เป็นค่าเฉลี่ย อาทิ DJF แสดงถึงเฉลี่ยเดือนธันวาคม มกราคม และกุมภาพันธ์ ทั้งนี้ ค่าดัชนี RONI ล่าสุด ณ เดือนพฤษภาคม 2569 จึงเป็นค่าเฉลี่ย 3 เดือนของเดือนเมษายน พฤษภาคม และมิถุนายน 2569

4/ พิจารณาเริ่มตั้งแต่มีฐานข้อมูลในปี พ.ศ. 2493 หรือ 76 ปีย้อนหลัง

5/ ค่าดัชนี RONI ระดับเกณฑ์ปกติ (Neutral) จะมีค่าดัชนีอยู่ระหว่าง -0.5°C ถึง 0.5°C ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวหมายถึงอุณหภูมิผิวน้ำมหาสมุทรมีแนวโน้มกลับมาอยู่ในเกณฑ์ค่าเฉลี่ย

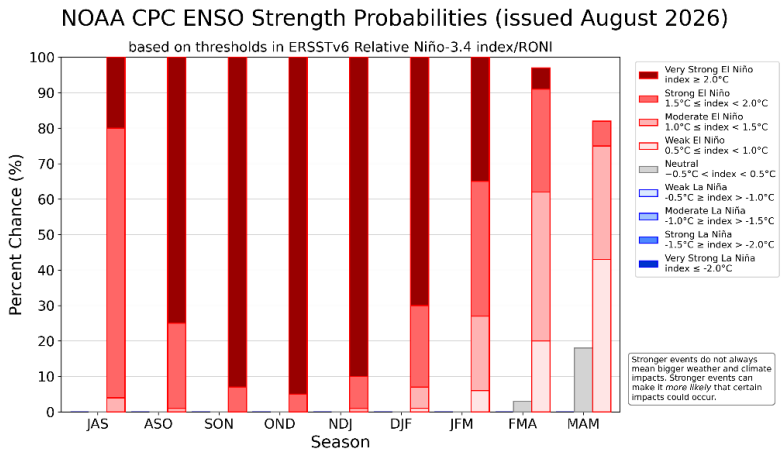
6/ ประเมินค่าดัชนี RONI ผ่านแบบจำลองร่วมกับค่าปริมาณน้ำทะเลอุ่นในแถบเส้นศูนย์สูตรของมหาสมุทรแปซิฟิก Warm Water Volume (WWV) ซึ่งเป็นค่าปริมาตรของชั้นน้ำทะเลที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 20°C ที่อยู่ระหว่างละติจูด 5°เหนือ ถึง 5°ใต้ ซึ่งค่า WWV ใช้เป็นตัวแทนของปริมาณความร้อนในมหาสมุทร ซึ่งช่วยทำนายการเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) และลานีญา (La Niña) ล่วงหน้าได้หลายเดือน

7/ ดัชนี RONI มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง -0.5°C

ภาพที่ 1

Official NOAA CPC ENSO[8/] Probabilities

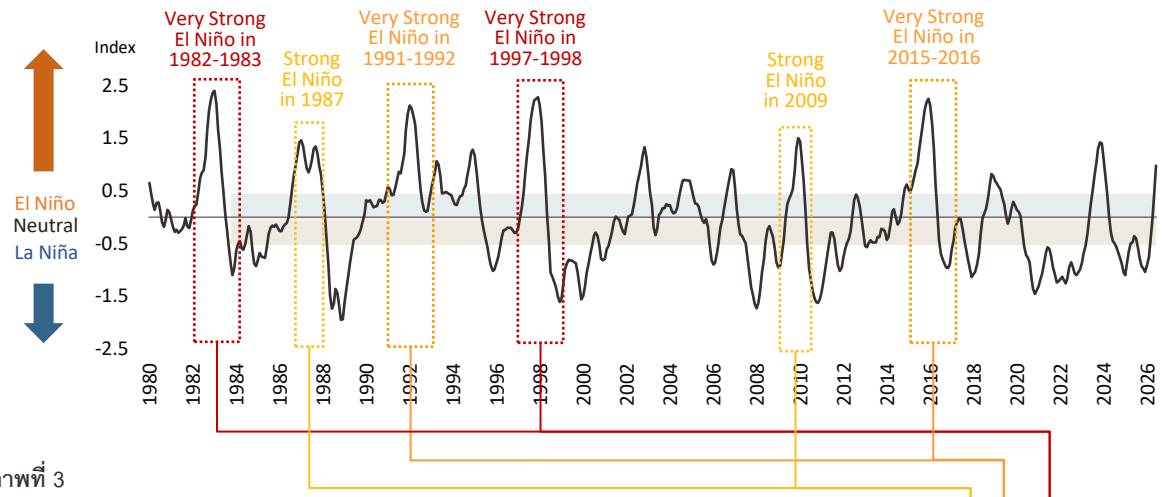
Based on thresholds in ERSSTv5 Relative Niño-3.4 index/RONI

Source: National Oceanic and Atmospheric Administration

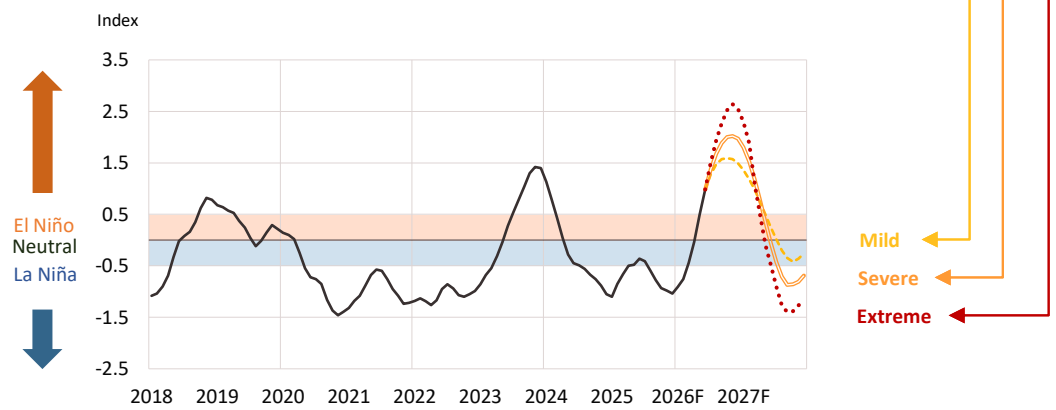
ภาพที่ 2

Historical Relative Oceanic Niño Index

ภาพที่ 3

Relative Oceanic Niño Index Forecast

Source: National Oceanic and Atmospheric Administration, forecasted by Krungsri Research

Note: index > +0.5, meaning the rain is less than normal level (El Niño);
index < -0.5, meaning the rain is more than normal level (La Niña)

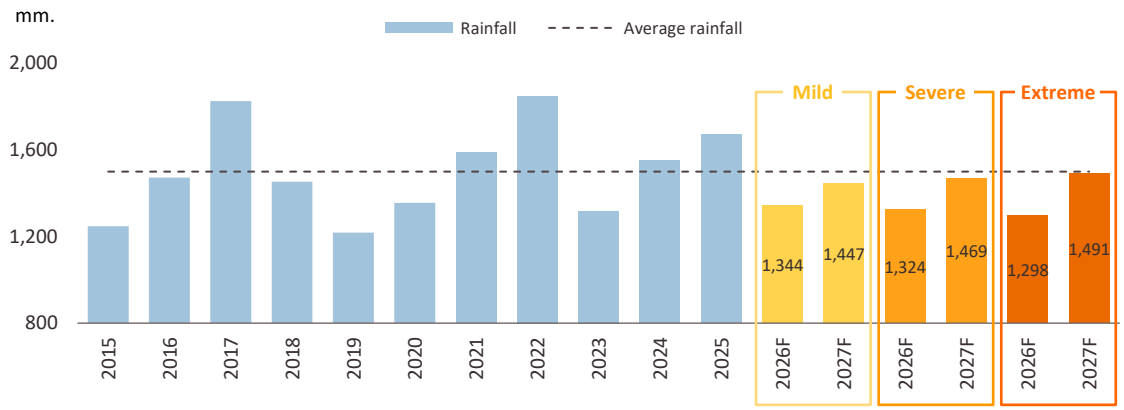
8/ มหาสมุทรแปซิฟิกแนวเส้นศูนย์สูตรบริเวณ 5°N-5°S และ 170°W-120°W ซึ่งเรียกพื้นที่แถบนี้ว่า Nino 3.4 Region

ประเทศไทยจะเผชิญสภาพอากาศแบบใดบ้าง ในช่วงครึ่งหลังปี 2569

1) **ปริมาณฝนลดลง** กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศว่าประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ฤดูฝนแล้วตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม 2569 อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคมเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ขณะที่ปริมาณฝนทุกภาคมีแนวโน้มต่ำกว่าค่าเฉลี่ยราว 10% ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงตุลาคม 2569 และความรุนแรงจะยิ่งชัดเจนมากขึ้นในช่วงไตรมาส 4 ของปี 2569[9/] ตามทิศทางของดัชนี RONI ที่คาดว่าจะอยู่ในช่วงเอลนีโญระดับปานกลางขึ้นไป (ภาพที่ 3) โดยวิจัยกรุงศรีคาดว่าปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2569[10/] จะมีแนวโน้มต่ำกว่าค่าเฉลี่ยราว 10-13% จากค่าปกติ หรืออยู่ที่ราว 1,298-1,344 มิลลิเมตร ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 30 ปีย้อนหลัง ที่ระดับ 1,499 มิลลิเมตร (ภาพที่ 4) ปริมาณฝนที่ลดลงนี้จะส่งผลให้สามารถกักเก็บน้ำฝนในช่วงฤดูฝนปี 2569 ได้น้อยลง ซึ่งอาจทำให้พื้นที่แล้งซ้ำซากบริเวณนอกเขตชลประทานขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรได้ในช่วงครึ่งแรกของปี 2570

ภาพที่ 4

Annual Rainfall Forecast for Thailand Under 3 Scenarios

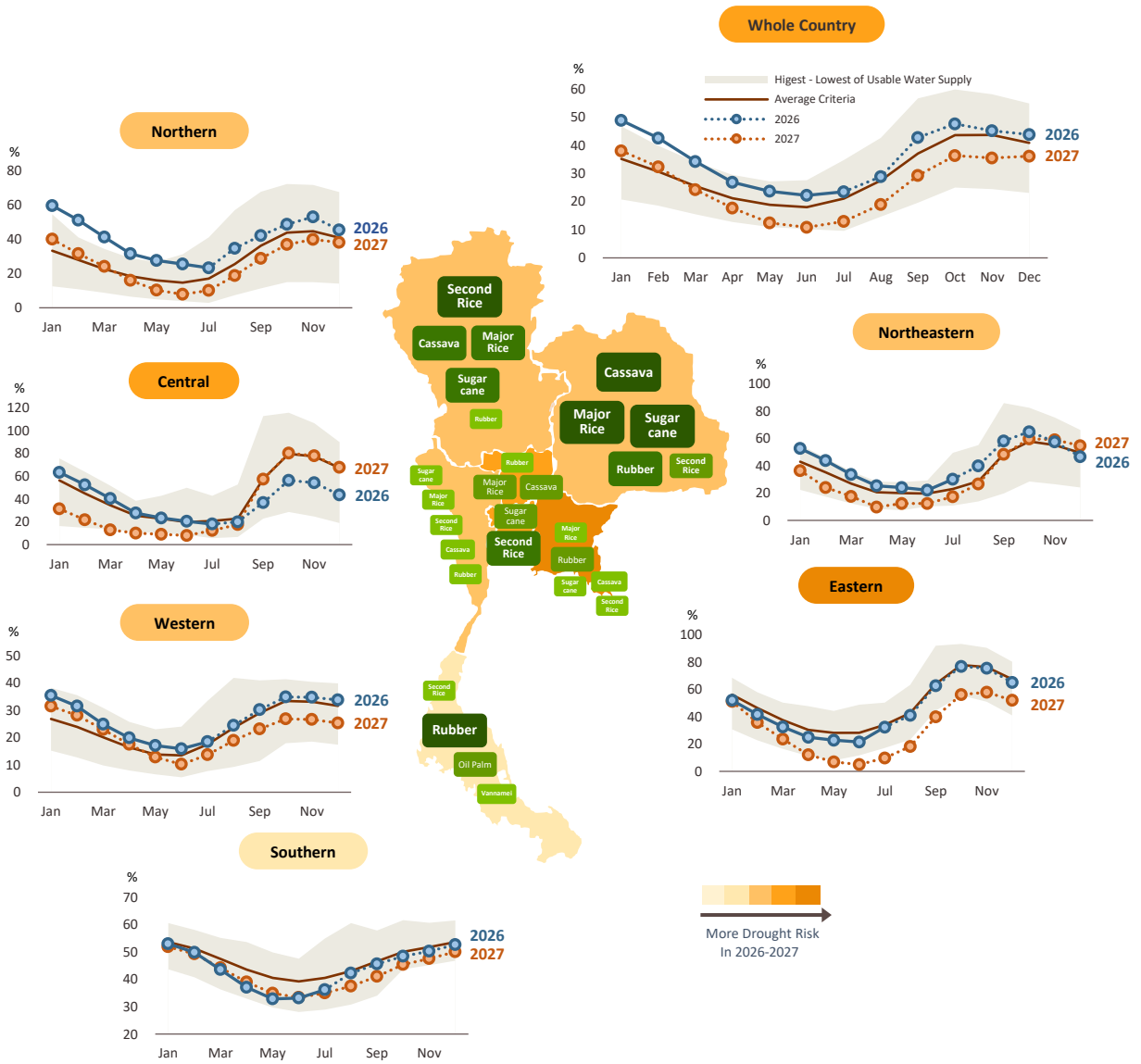
Source: Thailand Meteorological Department
Note: Krungsri Research Forecasts for 2026–2027

9/ ที่มา : การคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. 2569 ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2569
10/ ประเมินปริมาณน้ำฝนผ่านแบบจำลอง ร่วมกับค่าดัชนีและตัวแปรสำคัญ อาทิ ค่าดัชนี RONI ค่าดัชนี DMI

2) **ปริมาณน้ำที่กักเก็บได้ลดลง** นอกจากปริมาณฝนจะลดลงแล้ว ภาวะฝนทิ้งช่วงยังทำให้ระยะเวลาที่สามารถกักเก็บน้ำได้สั้นลงอีกด้วย ซึ่งปัจจัยทั้งสองส่งผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณน้ำกักเก็บ ทั้งในแหล่งน้ำตามธรรมชาติและในเขื่อนขนาดใหญ่ ทำให้อัตราปริมาณน้ำใช้การได้ (Usable Water) ของเขื่อนแต่ละภูมิภาคในช่วงฤดูฝนปี 2569 มีแนวโน้มลดต่ำลงหรือทำได้เพียงใกล้เคียงกับระดับค่าเฉลี่ย[11/] ซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่แล้งซ้ำซากที่อยู่นอกเขตชลประทานต้องเสี่ยงขาดแคลนน้ำสำหรับการทำการเกษตรในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5

% Usable Water Supply and Drought Risk in Severe Scenario (Expected Case)

Source: Thaiwater and Krungsri Research

Note : 1. The 2026-2027 dot markers are forecast values.
2. The highest and lowest values are drawn from 2011 - 2025.

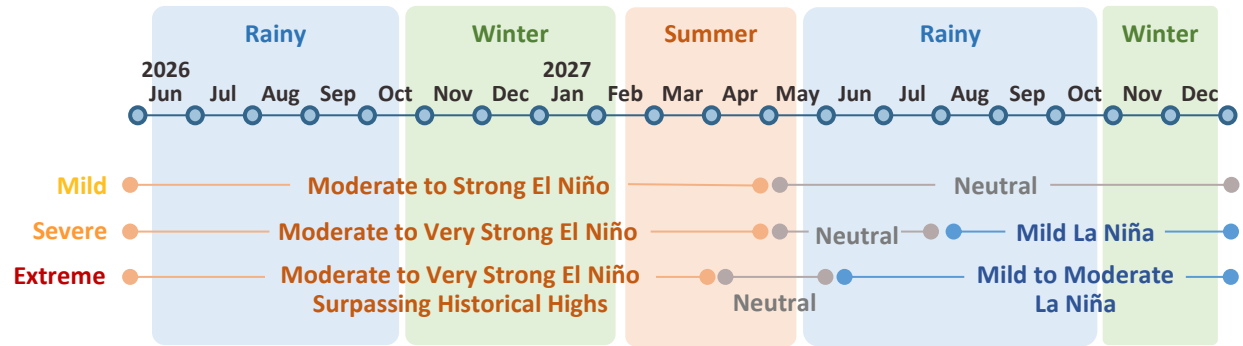
11/ ประเมินอัตราปริมาณน้ำใช้การได้ผ่านแบบจำลอง ร่วมกับค่าดัชนีและตัวแปรสำคัญ อาทิ ค่าดัชนี RONI ค่าดัชนี DMI อุณหภูมิรายภาค ปริมาณฝนที่เข้ามากักเก็บในเขื่อน และปริมาณการใช้น้ำ

ปี 2570 อาจเป็นปีแห่งสภาพอากาศสุดขั้ว[12/] (Extreme Weather) ในไทย

แม้การเปลี่ยนแปลงจากภาวะลานีญาเป็นภาวะเอลนีโญแบบเต็มตัวในปี 2569 จะค่อนข้างฉับพลัน แต่ในปีถัดมาหรือปี 2570 สภาพภูมิอากาศโลกมีโอกาสที่จะแปรปรวนสูงมากขึ้นไปอีก โดยสำหรับประเทศไทยแล้ว เราอาจต้องเผชิญกับภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงมาก แล้วลดระดับลงไปและกลับกลายเป็นภาวะลานีญาระดับปานกลางภายในเวลาเพียงหนึ่งปีปฏิทิน (ภาพที่ 6) โดยวิจัยกรุงศรีประเมินว่าในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 ค่าดัชนี RONI จะยังคงบ่งชี้ภาวะเอลนีโญ ประเทศไทยจึงอาจยังคงเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัดและมีปริมาณฝนลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าสู่ช่วงครึ่งหลังของปี ดัชนีฯ มีแนวโน้มปรับตัวลดลงสู่ระดับปกติและเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ภาวะลานีญาระดับปานกลาง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของดัชนีดังกล่าวบวกกับอิทธิพลของมรสุม ร่องมรสุม และพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านประเทศไทยเป็นประจำทุกปี จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยพลิกกลับมาเผชิญกับความเสี่ยงต่ออุทกภัยที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2570 ทั้งนี้ วิจัยกรุงศรีจึงได้คาดการณ์ความเสี่ยงภัยธรรมชาติ ภายใต้ความเสี่ยง 2 ประเภท ดังนี้

ภาพที่ 6

Seasonal 2026-2027 Periods Affected by the RONI Index in Each Scenario

Source: Thailand Meteorological Department and Krungsri Research

12/ ปรากฏการณ์ทางอุตุนิยมวิทยาที่มีความรุนแรงผิดปกติ เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของภูมิอากาศในพื้นที่นั้นๆ อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในแง่ความรุนแรง ความถี่ หรือระยะเวลาที่เกิดขึ้น และมักก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน และระบบเศรษฐกิจ อาทิ อุณหภูมิสูงและนานกว่าปกติต่อเนื่องหลายวัน ปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นเวลานาน หรือฝนตกหนักผิดปกติที่นำไปสู่น้ำท่วมฉับพลัน

1. ความเสี่ยงภัยแล้งในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 เนื่องจาก

1) **อุณหภูมิสูงขึ้น** ตั้งแต่ปลายปี 2569 จนถึงกลางปี 2570 อิทธิพลของภาวะเอลนีโญจะทำให้เกิดคลื่นความร้อนรุนแรงขึ้น โดยคาดว่าประเทศไทยจะเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัด โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนประจำปีของไทย ระหว่างครึ่งหลังของเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม 2570 โดยคาดการณ์ว่าอุณหภูมิสูงสุดจะแตะระดับ 40-43°C ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ “อากาศร้อนจัด”[13/] นอกจากนี้ปริมาณฝนรวมในช่วงฤดูร้อนยังมีแนวโน้มต่ำกว่าระดับปกติราว 30-40% อีกด้วย

2) **ปริมาณน้ำใช้การได้ในบางภูมิภาคอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย** อุณหภูมิที่สูงขึ้นจะเป็นหนึ่งในปัจจัยเร่งให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ขณะที่ปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งความไม่สมดุลระหว่างปริมาณน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดและความต้องการที่เพิ่มขึ้นนี้ สะท้อนว่าไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะประสบวิกฤตภัยแล้งอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 ที่เป็นช่วงฤดูร้อนประจำปี สถานการณ์ดังกล่าวจะส่งผลรุนแรงเป็นพิเศษในพื้นที่นอกเขตชลประทานที่ต้องพึ่งพาเพียงแหล่งน้ำตามธรรมชาติ โดยหากประเมินความเสี่ยงรายภูมิภาค พบว่าภาคตะวันออกมีความเสี่ยงสูงสุด และคาดว่าปริมาณน้ำจะลดต่ำลงเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากต้องรองรับความต้องการใช้น้ำที่สูงมากจากทั้งภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคตะวันออกและภาคกลางที่ความเสี่ยงขาดแคลนน้ำเพิ่มขึ้นมากเนื่องจากมีความต้องการน้ำจากภาคอุตสาหกรรมควบคู่กับการใช้น้ำในภาคเกษตร (ภาพที่ 5)

2. ความเสี่ยงอุทกภัยที่เข้ามาในช่วงครึ่งหลังของปี 2570 เนื่องจากปัจจัยต่อไปนี้

1) **จำนวนพายุที่จะเข้าไทย** คาดว่าในปี 2570 จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยอย่างน้อย 2-3 ลูก ใกล้เคียงค่าเฉลี่ย[14/] ซึ่งจะนำพามวลน้ำฝนเข้ามามากกว่าปกติในช่วงครึ่งหลังของปี โดยความรุนแรงจะขึ้นอยู่กับแต่ละฉากทัศน์ ซึ่งตามปกติแล้ว พายุหมุนเขตร้อนสามารถเกิดขึ้นได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และบางครั้งอาจมีอิทธิพลต่อเนื่องไปจนถึงเดือนมกราคมของปีถัดไป อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาที่พายุมีโอกาสเกิดมากและเคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยบ่อยที่สุดจะกระจุกตัวอยู่ในช่วงปลายฤดูฝน โดยเฉพาะระหว่างเดือนกันยายนถึงตุลาคม ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนสูงถึง 54% ของโอกาสการเกิดพายุทั้งหมด อิทธิพลของพายุในช่วงเวลาดังกล่าวจะเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะฝนตกหนักนำไปสู่น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้

2) **ปริมาณน้ำฝน** ผลกระทบจากการเข้าสู่ภาวะลานีญาจะส่งผลให้ปริมาณฝนในช่วง 5-6 เดือนสุดท้ายของปี 2570 สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย ทั้งนี้ วิจัยกรุงศรีคาดการณ์ว่า แม้ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี 2570 อาจจะมีแนวโน้มต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อยราว 0.5-3.5% หรืออยู่ที่ระดับประมาณ 1,447-1,491 มิลลิเมตร ซึ่งต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย 30 ปีย้อนหลังที่ 1,499 มิลลิเมตรก็ตาม (ภาพที่ 4) เนื่องจากในช่วงต้นปีสภาพภูมิอากาศจะยังได้รับอิทธิพลจากภาวะเอลนีโญอยู่ ก่อนจะเข้าสู่ภาวะลานีญา ทว่าปริมาณฝนที่ตกหนักและเพิ่มมากขึ้นในช่วงปลายปีดังกล่าว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระดับความเสียหายจากอุทกภัยทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

3) **พื้นที่ฝนตกนอกเขื่อน** แม้พื้นที่กักเก็บน้ำในเขื่อนขนาดใหญ่จะยังคงมีขีดความสามารถในการรองรับมวลน้ำได้อีกมาก สะท้อนจากอัตราส่วนปริมาณน้ำในเขื่อนที่ยังคงใกล้เคียงกับระดับค่าเฉลี่ย (ภาพที่ 7) แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ลักษณะการตกของฝนเริ่มเปลี่ยนแปลงไปอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) กล่าวคือ ฝนมักตกหนักรุนแรงและกระจุกตัวอยู่เฉพาะบางพื้นที่ในช่วงเวลาสั้นๆ หรือที่เรียกกันว่า “ระเบิดฝน” (Rain bomb)[15/] และมักอยู่นอกเหนือเขตพื้นที่รับน้ำหรือกักเก็บน้ำของเขื่อน ส่งผลให้ความเสี่ยงจากอุทกภัยมีมากขึ้น

นอกจากปัจจัยหลักดังกล่าวแล้ว ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน ซึ่งอาจเข้ามาเป็นตัวเร่งความเสี่ยงต่อน้ำท่วมในปี 2570 ให้สูงขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ภาวะระดับน้ำทะเลที่หนุนสูงขึ้นบริเวณอ่าวไทย หรือปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งปัจจัยสมทบเหล่านี้จะยิ่งทวีความเสี่ยงและเพิ่มความเสียหายจากอุทกภัย เนื่องจากเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้ล่าช้า

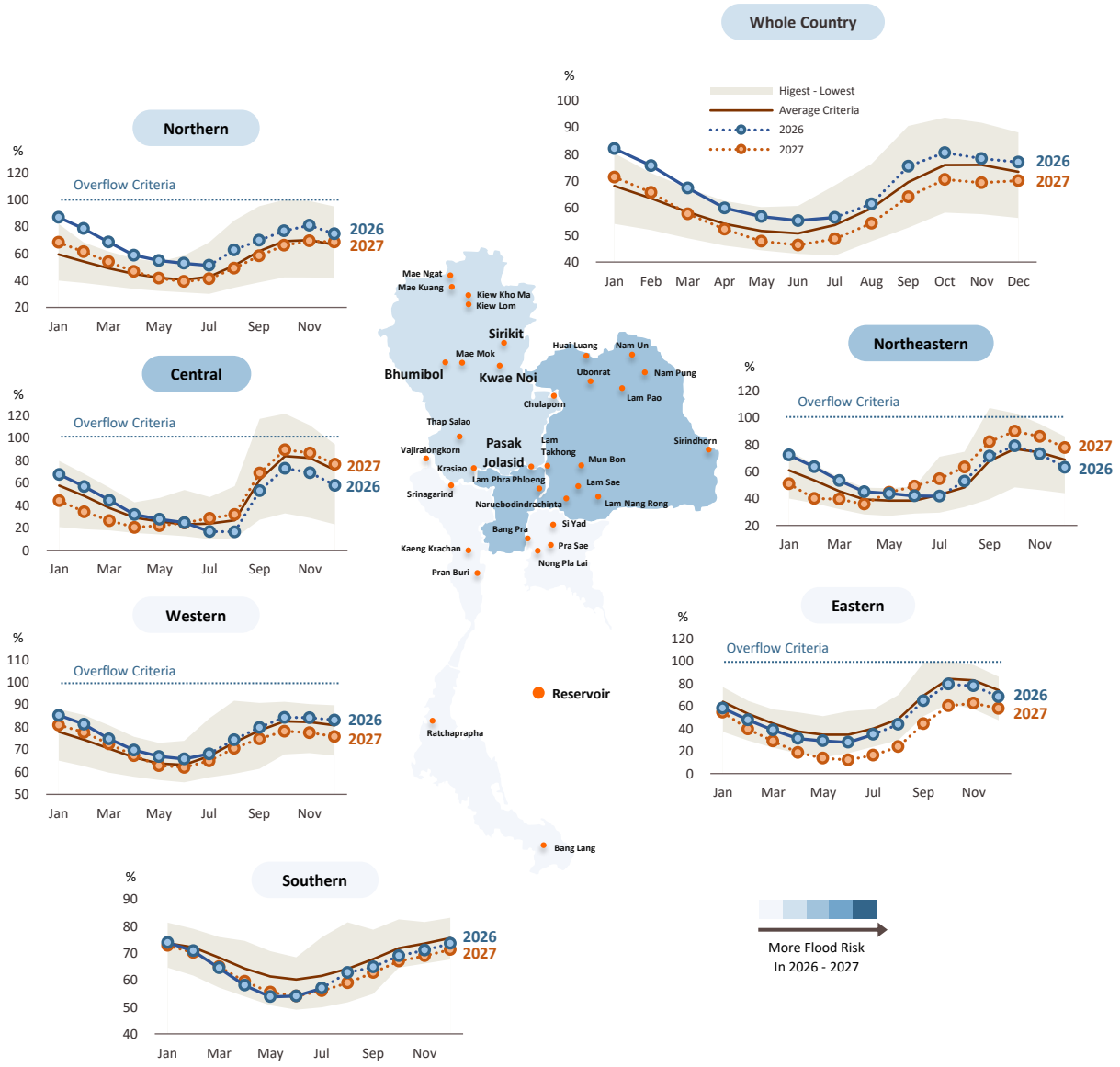
13/ ตามเกณฑ์ของกรมอุตุนิยมวิทยา อุณหภูมิของอากาศร้อนจะอยู่ที่ระดับ 35.0-39.9°C และเกณฑ์อากาศร้อนจัดจะอยู่ที่ 40.0°C ขึ้นไป

14/ จากสถิติ 75 ปีย้อนหลัง โดยเฉลี่ยแล้วแต่ละปีจะมีพายุหมุนเขตร้อน (พายุดีเปรสชัน โซนร้อน และไต้ฝุ่น) เคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยโดยตรงราว 2-3 ลูกต่อปี ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาค่าเฉลี่ยลดลงเหลือประมาณ 1-2 ลูก และในปี 2569 วิจัยกรุงศรีคาดว่าประเทศไทยจะเผชิญพายุหมุนเขตร้อนรวม 1-2 ลูก และคาดว่าจะอยู่ที่ 2-3 ลูกในปี 2570 ซึ่งน้อยกว่ามหาอุทกภัยปี 2554 ที่มีพายุเข้าไทยถึง 5 ลูก

15/ ระเบิดฝน (Rain Bomb) คืออะไร ส่งผลต่อสถานการณ์น้ำท่วมในไทยหรือไม่ ที่มา: BBC News ไทย

ภาพที่ 7

% Water Supply and Flood Risk in Severe Scenario (Expected Case)

Source: Thaiwater and Krungsri Research

Note : 1. The 2026-2027 dot markers are forecast values.

2. The highest and lowest values are drawn from 2011 - 2025.

มุมมองวิจัยกรุงศรี: ผลกระทบของภัยธรรมชาติต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงห่วงโซ่อุตสาหกรรม

วิจัยกรุงศรีประเมินว่าภาวะเอลนีโญในปี 2569 นี้ที่อาจเปลี่ยนขั้วกลายเป็นภาวะลานีญาในปี 2570 จะยังคงสร้างผลกระทบต่อเนื่องต่อระบบเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าว ดังนี้

1) ผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร

ภัยแล้งจากภาวะเอลนีโญจะส่งผลกระทบต่อพืชสำคัญหลายชนิด แต่ระดับความเสียหายจะแตกต่างกันไปตามบริบทที่แตกต่างกัน ตามประเภทของพืช พื้นที่และภูมิภาคที่เพาะปลูก ช่วงเวลาเพาะปลูก และช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต ยกตัวอย่างเช่นไม้ยืนต้น อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะม่วง ทุเรียน โดยธรรมชาติแล้วจะสามารถทนแล้งได้นานกว่าพืชระยะสั้นหรือพืชล้มลุก แต่ปริมาณผลผลิตอาจลดลงตามพื้นที่ปลูกในแต่ละภูมิภาค แต่ในกรณีพืชล้มลุก อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ผลกระทบจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับช่วงฤดูเพาะปลูก ช่วงระยะเติบโต และช่วงเก็บเกี่ยว

วิจัยกรุงศรีจึงได้ประเมินผลกระทบในแง่ผลผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อภัยแล้งและยังมีความสำคัญต่อห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมปลายน้ำต่างๆ[16/] (ตารางที่ 1) โดยผลผลิตที่ลดลงนี้อาจส่งผลให้ระดับราคาสินค้าเกษตรปรับตัวสูงขึ้น จากปัญหาภาวะอุปทานขาดแคลน (Supply Shortage) ได้

เมื่อพิจารณาหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเพาะปลูก อาทิ (1) ความครอบคลุมของพื้นที่ชลประทานและระดับน้ำในเขื่อนที่จำกัด (2) ภาวะฝนทิ้งช่วงทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช (3) สภาพอากาศที่แห้งแล้งและอุณหภูมิที่สูงขึ้นส่งผลให้ความชื้นในดินลดต่ำลงตามการระเหยของน้ำที่มากขึ้น ทำให้พืชมีโอกาสเสียหายจากการขาดน้ำ (4) ต้นทุนการเพาะปลูกที่สูง (อาทิ ค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าไฟฟ้าในการสูบน้ำ ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูพืชและวัชพืช) เป็นต้น **จึงคาดว่าผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญที่อาจเสียหายมากในปี 2569 ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน ส่วนพืชเศรษฐกิจหลักที่ได้รับความเสียหายในปี 2570 ได้แก่ ข้าว อ้อย และปาล์มน้ำมัน (ตารางที่ 1)**

ตารางที่ 1

Expected Agricultural Output Growth and Losses from the El Niño Phenomenon

% Output Growth/Losses by Major Products	Peak Harvest Period JAN JUN DEC	H1 2026	2026F	2027F
Paddy	November	-4.8% YoY	-3.1% to -4.7%	-11.5% to -12.2%
Sugarcane	December – April	22.5% YoY	23.1 - 23.9%	-14.6% to -15.9%
Cassava	January – March	-11.1% YoY	-11.7% to -14.1%	10.1 - 11.1%
Rubber	December – January	5.0% YoY	0.9 - 1.4%	0.1 - 1.1%
Oil Palm	April – June	-8.3% YoY	-2.1% to -3.7%	-6.2% to -8.5%
Agriculture Production Index		2.8% YoY	1.1 - 1.6%	-3.3% to -3.6%

Source: OAE

Note: 1. Forecast by Krungsri Research

2. Assess damaged crop yield using models integrated with various indices and variables, such as RONI, NDVI, rainfall, temperature, usable water volume, planting and harvesting cycles, and commodity prices.

16/ ปัจจัยที่นำมาพิจารณา ได้แก่ ช่วงเดือนที่ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้ พื้นที่ในและนอกเขตชลประทาน ประเภทของผลผลิต ความน่าจะเป็นที่ผลผลิตเสียหาย และราคาสินค้า ณ ปัจจุบัน

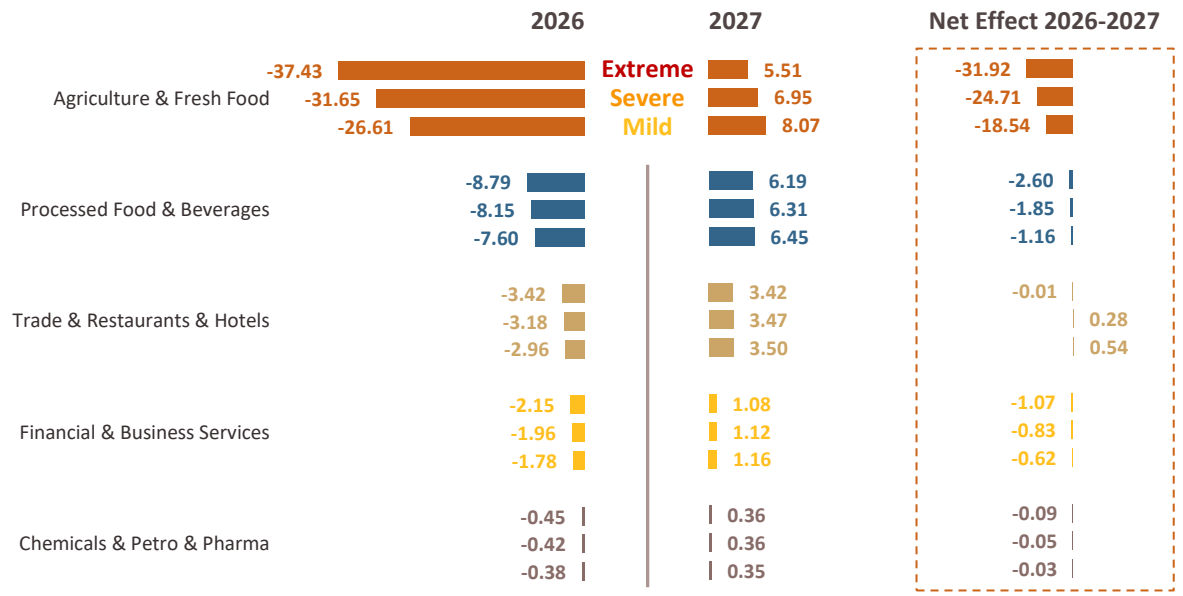
2) ผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิต

วิจัยกรุงศรีวิเคราะห์ผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของสินค้าเกษตร โดยเลือกเฉพาะพืชหลักที่อาจได้รับความเสียหายจากภาวะภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-output Table) ปี 2564 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์โครงสร้างการผลิต[17/] โดยผลการวิเคราะห์พบว่า **ภัยแล้งไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ภาคการเกษตรเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และบริการ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในระบบเศรษฐกิจอีกด้วย ซึ่งผลกระทบจากภัยแล้งถูกส่งผ่านไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้**

2.1) **ผลกระทบสู่ภาคอุตสาหกรรม**: ในปี 2569 ภัยแล้งอาจทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยภาคเกษตรและอาหารสดซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับความเสียหายรุนแรงที่สุด เนื่องจากภาคเกษตรต้องพึ่งพาวัตถุดิบเพื่อใช้ในการเพาะปลูกรอบถัดไป ขณะที่กลุ่มอาหารสดใช้ผลผลิตพืชหลักเป็นวัตถุดิบโดยตรง ตามมาด้วยอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มแปรรูปที่ประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบในกระบวนการผลิต และธุรกิจการค้า ร้านอาหาร และโรงแรมที่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนอาหารและสินค้าเกษตรแปรรูป อย่างไรก็ตาม ในปี 2570 สภาวะอากาศที่กลับเข้าสู่ภาวะปกติจนถึงลานีญาระดับปานกลาง จะช่วยกระตุ้นผลผลิตทางการเกษตรให้เติบโต ทำให้อุตสาหกรรมที่เคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้งสามารถฟื้นตัวและกลับมาเติบโตได้ แม้ว่าระดับการฟื้นตัวจะยังไม่เทียบเท่ากับความเสียหายที่เกิดขึ้นในปีก่อนหน้า โดยเฉพาะในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มแปรรูป (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8

Spillover Effects from the Agricultural Sector to the Non-agricultural Industrial Sector (Billion Baht)

Source: NESDC's 2021 Input-Output Table, Krungsri Research

17/ วิจัยกรุงศรีได้ใช้การวิเคราะห์ผ่านแบบจำลอง Ghosh Input-Output ซึ่งเหมาะกับการวิเคราะห์แรงกระแทกที่มาจากผลผลิต

2.2) **ผลกระทบเชิงพื้นที่**[18/]: ภัยแล้งอาจสร้างความเสียหายในทุกภาค โดยศูนย์กลางความเสียหายสูงสุดในปี 2569 จะกระจุกอยู่ที่ภาคเหนือ (ตารางที่ 2) รองลงมาคือภาคตะวันตกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งทั้ง 3 ภาคได้รับผลกระทบจากผลผลิตมันสำปะหลังและข้าวที่ลดลงเป็นสำคัญ ขณะที่ในปี 2570 ศูนย์กลางความเสียหายอาจย้ายลงสู่ภาคใต้ เนื่องจากผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ลดลงเป็นหลัก ตามด้วยภาคตะวันออกและภาคกลางที่คาดว่าผลผลิตอ้อยและข้าวจะหดตัวสูงในช่วงครึ่งแรกของปี 2570 ทั้งนี้ แม้ผลกระทบด้านการเกษตรจะเกิดขึ้นที่ภาคเหนือ ตะวันตก และตะวันออกเฉียงเหนือเป็นหลัก แต่มูลค่าเพิ่มจากการแปรรูป การค้า และบริการจะกระจุกตัวที่ภาคกลางและภาคตะวันออกซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานและภาคบริการ (ภาพที่ 9) โดยจากการวิเคราะห์ผลกระทบจากภาคเกษตรที่ส่งผ่านสู่อุตสาหกรรม (Spillover) พบว่าภาคกลางและภาคตะวันออกได้รับผลกระทบสูงสุด (7.9 และ 5.9 พันล้านบาท) ขณะที่ภาคเหนือซึ่งเป็นต้นทางกลับมี Spillover เพียงเล็กน้อย ผลกระทบที่ได้จึงสะท้อนถึงความเสี่ยงภัยแล้งที่กระจายตามพื้นที่แตกต่างไปตามโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยภาคเกษตรในภาคเหนือ ตะวันตก และตะวันออกเฉียงเหนือมีความเสี่ยงโดยตรง ส่วนภาคอุตสาหกรรมในภาคกลางและตะวันออกเสี่ยงต่อการขาดแคลนวัตถุดิบผ่านห่วงโซ่การผลิต โดยเฉพาะภาคตะวันออกที่เผชิญความเสี่ยงขาดแคลนน้ำในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มอีกชั้นจากปริมาณน้ำใช้การได้ที่ลดต่ำลง

ตารางที่ 2

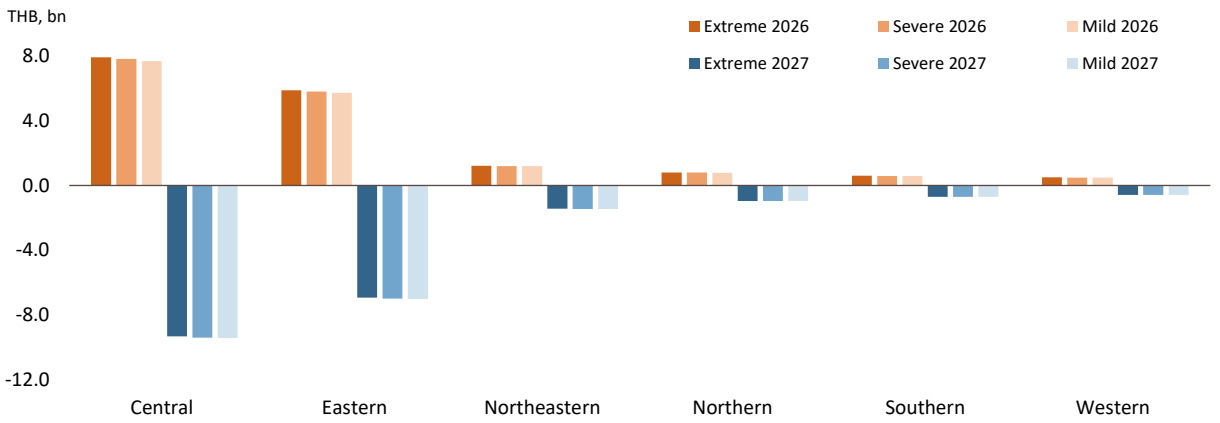
The Transmission of Drought Impacts Across Industrial Locations (Billion Baht)

Scenario of Drought Risk	Mild (Strong El Niño)		Severe (Very Strong El Niño)		Extreme (Above Historical High)	
Probability	20%		50%		30%	
Year	2026	2027	2026	2027	2026	2027
Northern	-85.8	69.2	-87.5	68.7	-89.5	68.1
Western	-9.3	2.6	-9.6	2.1	-10.0	1.6
Northeastern	-2.2	1.1	-2.9	1.1	-3.8	1.1
Central inc. BKK & Vicinities	1.9	-6.4	1.8	-6.4	1.7	-6.2
Eastern	25.2	-19.5	23.9	-19.7	22.4	-19.9
Southern	50.5	-35.9	48.5	-35.5	46.3	-35.2

Source: NESDC's 2021 Input-Output Table, Krungsri Research

ภาพที่ 9

The Spillover Effects of Drought from the Agricultural Sector to Downstream Industries

Source: NESDC, OAE, Krungsri Research

18/ วิเคราะห์เชิงพื้นที่จาก (1) กระจายผลกระทบรายสินค้าระดับประเทศตามสัดส่วนการผลิตราย 6 ภูมิภาค (2) แปลงผลกระทบเป็นสัดส่วนต่อ GDP รายภาค และ (3) ประเมินผลกระทบเศรษฐกิจรวมรายภูมิภาคด้วยการกระจายผลส่งผ่านอุตสาหกรรมตามที่ตั้งของอุตสาหกรรม

3) ผลกระทบของภัยแล้งต่อ GDP

ขนาดของผลกระทบต่อ GDP ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เกิดภาวะเอลนีโญ ปริมาณน้ำที่สามารถใช้ได้ และช่วงเวลาเพาะปลูก **โดยในเบื้องต้นวิจัยกรุงศรีได้ประเมินผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในปี** 2569-2570 **ออกเป็น** 3 **กรณี** ตามสมมติฐานการเกิดเอลนีโญตามตารางที่ 3 ดังนี้

- **กรณีเบา** (Mild case) จากภาวะเอลนีโญระดับรุนแรง ทำให้เกิดความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 19.9 พันล้านบาท หรือราว 0.11% ของ GDP และจะสร้างความเสียหายมากขึ้นเป็น 105.8 พันล้านบาท หรือราว 0.54% ของ GDP ในปี 2570
- **กรณีรุนแรง** (Severe case **หรือ** Very Strong El Niño **ซึ่งเป็นกรณีฐาน**) จากปรากฏการณ์เกิดเอลนีโญระดับรุนแรงมาก ทำให้เกิดความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 25.1 พันล้านบาท หรือราว 0.13% ของ GDP และความเสียหายจะเพิ่มขึ้นเป็น 110.0 พันล้านบาท หรือราว 0.56% ของ GDP ในปี 2570
- **กรณีสุดขั้ว** (Extreme case **หรือ** "Super El Niño") เป็นการเกิดเอลนีโญระดับรุนแรงมากเป็นประวัติการณ์ โดยจะสร้างความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 31.9 พันล้านบาท หรือราว 0.17% ของ GDP และจะสร้างความเสียหายกว่า 113.2 พันล้านบาท หรือราว 0.57% ของ GDP ในปี 2570

ตารางที่ 3

Projection of Economic Losses from Drought

Scenario of Drought Risk	Mild (Strong El Niño)		Severe (Very Strong El Niño)		Extreme (Above Historical High)	
Probability	20%		50%		30%	
Year	2026	2027	2026	2027	2026	2027
Rice	-42.0	-89.9	-44.7	-91.9	-48.1	-92.6
Sugarcane	35.7	-22.6	36.4	-23.6	37.0	-24.7
Cassava	-15.5	14.2	-17.0	14.1	-18.7	14.1
Rubber	4.9	1.3	4.1	1.7	3.1	2.1
Oil Palm	-3.0	-8.9	-4.0	-10.3	-5.3	-12.1
Economic loss (Billion Baht)	-19.9	-105.8	-25.1	-110.0	-31.9	-113.2
As percent of GDP	-0.11%	-0.54%	-0.13%	-0.56%	-0.17%	-0.57%

Source: NESDC's 2021 Input-Output Table, Krungsri Research

4) ผลกระทบของอุทกภัยต่อ GDP

ขนาดความเสียหายจากอุทกภัยต่อเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ (1) ปริมาณน้ำฝนและการบริหารจัดการน้ำ (2) พื้นที่ที่เกิดอุทกภัย และ (3) ตำแหน่งที่ตั้งหน่วยเศรษฐกิจ (ครัวเรือน โรงงาน อาคารเชิงพาณิชย์ พื้นที่เกษตร และชนิดของพืช) ดังนั้น หากพื้นที่ที่เกิดอุทกภัยอยู่ในบริเวณที่มีความสำคัญเชิงเศรษฐกิจสูง เช่น เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือย่านธุรกิจ แหล่งพื้นที่เกษตรที่สำคัญ หรือเส้นทางคมนาคมสำคัญที่ได้รับความเสียหาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อเนื่องไปยังห่วงโซ่การผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ซึ่งทำให้ความเสียหายต่อเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น

ทั้งนี้ วิจัยกรุงศรีได้ประเมินพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากอุทกภัยทั้งปี 2569-2570 ภายใต้การจำลองสถานการณ์ 3 ฉากทัศน์ตามสมมติฐานการเกิดเอลนีโญในตอนต้น[19/] และประเมินผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (ตารางที่ 4) ดังนี้

- **กรณีเบา** (Mild case) แม้อิทธิพลของเอลนีโญระดับรุนแรงจะทำให้ปริมาณฝนที่ตกตามฤดูกาลในปี 2569 ลดลง แต่ยังทำให้มีพื้นที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยราว 3.7 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 13.6 พันล้านบาท หรือราว 0.07% ของ GDP อย่างไรก็ตาม ความเสียหายในปี 2570 มีแนวโน้มลดลง โดยมีพื้นที่ได้รับผลกระทบราว 4.1 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 12.1 พันล้านบาท หรือราว 0.06% ของ GDP
- **กรณีรุนแรง** (Severe case **หรือ** Very Strong El Niño) ปรากฏการณ์เอลนีโญระดับรุนแรงมากอาจทำให้ปริมาณฝนที่ตกตามฤดูกาลในปี 2569 ลดลงจากค่าเฉลี่ยกว่า 11-12% แต่ยังทำให้มีพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมราว 3.1 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 10.4 พันล้านบาท หรือราว 0.06% ของ GDP อย่างไรก็ตาม ความเสียหายในปี 2570 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากในฉากทัศน์นี้ จะเกิดภาวะลานีญาระดับอ่อนในช่วงฤดูฝน ส่งผลให้พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบอุทกภัยอยู่ที่ราว 5.2 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 17.1 พันล้านบาท หรือราว 0.09% ของ GDP
- **กรณีสุดขั้ว** (Extreme case **หรือ** "Super El Niño") ในกรณีนี้ ปริมาณฝนที่ตกตามฤดูกาลในปี 2569 จะลดลงจากค่าเฉลี่ยกว่า 13-14% เป็นกรณีที่เกิดความเสียหายจากน้ำท่วมในปีนี้น้อยที่สุด โดยมีพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมเพียงราว 2.8 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 8.2 พันล้านบาท หรือราว 0.04% ของ GDP อย่างไรก็ตาม ความเสียหายในปี 2570 มีแนวโน้มสูงกว่ากรณีอื่น เนื่องจากในฉากทัศน์นี้ จะเกิดภาวะลานีญาระดับปานกลางในช่วงฤดูฝน ส่งผลให้มีพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมที่ราว 6.4 ล้านไร่ มูลค่าความเสียหายรวม 23.3 พันล้านบาท หรือราว 0.12% ของ GDP

ตารางที่ 4

Projected Economic Losses from Flooding

Flood Impact Forecast	Actual	Mild		Severe		Extreme	
Probability		20%		50%		30%	
Year	Jan-July 2026	2026	2027	2026	2027	2026	2027
Assumptions of Affected Areas (Million Rai)	0.3	3.7	4.1	3.1	5.2	2.8	6.4
Asset Loss (Billion Baht)	-0.1	-1.8	-2.0	-1.5	-2.5	-1.3	-3.1
Agriculture Loss (Billion Baht)	-0.7	-11.8	-10.1	-8.9	-14.5	-6.9	-20.2
Total Loss (Billion Baht)	**-0.8**	**-13.6**	**-12.1**	**-10.4**	**-17.1**	**-8.2**	**-23.3**
As percent of GDP	**-0.004%**	**-0.07%**	**-0.06%**	**-0.06%**	**-0.09%**	**-0.04%**	**-0.12%**

Source: NESDC, OAE, Krungsri Research

19/ บนสมมติฐานพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบในปัจจุบัน ประกอบกับความน่าจะเป็นในการเกิดอุทกภัยในช่วงที่เหลือของปี โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังจากคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

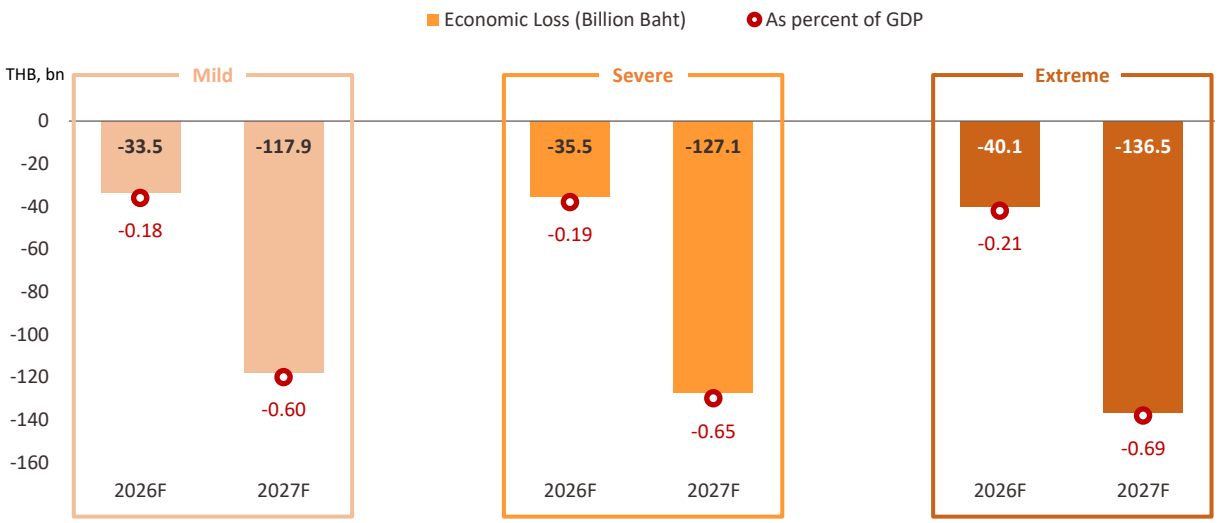
สรุปผลกระทบวิกฤตภัยแล้งและอุทกภัยต่อเศรษฐกิจโดยรวม

เมื่อรวมผลกระทบของทั้งภัยแล้งและอุทกภัยเข้าด้วยกันใน 3 ฉากทัศน์ จะสามารถประเมินความเสียหายตลอดห่วงโซ่อุปทานที่จะกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจได้ (ภาพที่ 10) ดังนี้

- **กรณีเบา** (Mild case) ผลจากภาวะเอลนีโญระดับรุนแรง และอุทกภัยระดับเบาจากฝนตกตามฤดูกาลในปี 2569 ทำให้เกิดความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 33.5 พันล้านบาท หรือราว 0.18% ของ GDP อย่างไรก็ตาม ในปี 2570 ภาวะเอลนีโญที่ลดลงและกลับมาสู่สภาวะเป็นกลางจะสร้างความเสียหายมากขึ้นเป็น 117.9 พันล้านบาท หรือราว 0.60% ของ GDP
- **กรณีรุนแรง** (Severe case **หรือ** Very Strong El Niño) เอลนีโญระดับรุนแรงมากและอุทกภัยตามฤดูกาลในปี 2569 จะทำให้เกิดความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 35.5 พันล้านบาท หรือราว 0.19% ของ GDP ทั้งนี้ ในปี 2570 มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจจะเพิ่มมากขึ้น จากการเข้าสู่ภาวะลานีญาระดับอ่อน ทำให้ความเสียหายรวมทั้งจากภัยแล้งและอุทกภัยในปี 2570 อยู่ที่ 127.1 พันล้านบาท หรือราว 0.65% ของ GDP
- **กรณีสุดขั้ว** (Extreme case **หรือ** “Super El Niño”) ในฉากทัศน์นี้ ในปี 2569 จะเกิดภาวะเอลนีโญระดับรุนแรงสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ประกอบกับอาจเกิดอุทกภัยตามฤดูกาล ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งหมด 40.1 พันล้านบาท หรือราว 0.21% ของ GDP ขณะที่ในปี 2570 มูลค่าความเสียหายต่อเศรษฐกิจจะมากขึ้นจากการเข้าสู่ภาวะลานีญาระดับปานกลาง คิดเป็นความเสียหายกว่า 136.5 พันล้านบาท หรือราว 0.69% ของ GDP ในปี 2570

ภาพที่ 10

Projected Economic Losses from Drought and Flooding

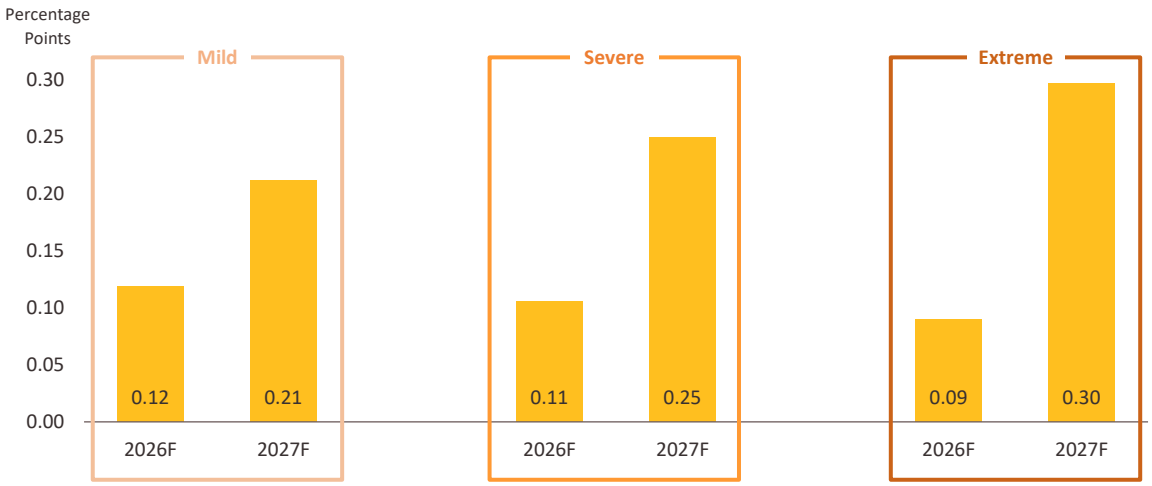

Source: NESDC’s 2021 Input-Output Table, Krungsri Research

นอกจากนี้ ทั้งภัยแล้งและอุทกภัยยังสามารถส่งผลต่ออัตราเงินเฟ้อได้ เนื่องจากจะส่งผลให้ผลผลิตภาคเกษตรลดลงและนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนอุปทานในห่วงโซ่การผลิต จนทำให้ระดับราคาสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะราคาข้าว น้ำตาล น้ำมันพืช ตลอดจนราคาพืชผักต่างๆ ส่งผลให้ต้นทุนการบริโภคในครัวเรือน ตลอดจนต้นทุนของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องรวมทั้งภาคบริการเพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากผลทางตรงและทางอ้อม[20/] ซึ่งจะสร้างแรงกดดันต่ออัตราเงินเฟ้อในปี 2569 ให้ปรับสูงขึ้นจากกรณีฐานราว 0.09-0.12% และปรับสูงขึ้นจากกรณีฐานราว 0.21-0.30% ในปี 2570[21/] (ภาพที่ 11) นอกจากนี้ ในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมต่อเนื่องนิยมปรับขึ้นราคาสินค้าเป็นจำนวนเต็มบาทต่อหน่วยสินค้า ดังนั้นผลต่ออัตราเงินเฟ้อจึงอาจสูงกว่าที่ประเมินไว้เบื้องต้นนี้ได้

ภาพที่ 11

Impact on Headline Inflation (Percentage Points Change from Baseline Forecast)

Source: NESDC's 2021 Input-Output Table, Krungsri Research

20/ ผลทางตรงของการปรับขึ้นราคาคือการที่ราคาสินค้าเกษตรที่ซื้อมาบริโภคหรือใช้เป็นวัตถุดิบตั้งต้นเพิ่มสูงขึ้นโดยตรง ส่วนผลทางอ้อมคือราคาสินค้าและบริการที่ใช้ผลผลิตเกษตรเป็นส่วนประกอบ อาทิ อาหารแปรรูปและร้านอาหาร ทยอยปรับสูงขึ้นตามต้นทุนวัตถุดิบที่ส่งผ่านมาตามห่วงโซ่การผลิต

21/ คำนวณโดยวิจัยกรุงศรี จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

วิจัยกรุงศรี

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

สุจิต ชัยวิชญชาติ

ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

วนิชา ดิเรกอุดมศักดิ์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

ปิยะวดี จิระศิริสุวรรณ

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

ทรรศิน กลิ่นถนอม

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

กฤตพร ศิริใจชิงกุล

นักเศรษฐศาสตร์

ศุภสิน อิทธิพัทธ์วงศ์

นักเศรษฐศาสตร์

วณัช บัณฑิตาโสภณ

นักเศรษฐศาสตร์

ทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

พูลสุข นิลกิจศรานนท์

ผู้บริหารทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ณธัญอร รัตนาธรรมวัฒน์

นักวิจัยอาวุโส

นฤชยา สาตแฟง

นักวิจัย

ปริญญา มิ่งสกุล

นักวิจัย

ชณัฐฐา ธาระรส

นักวิจัย

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

ธมณ เสริญสุขสกุล

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

วงศกร แก้วอุดทัง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ธเนศ มหัทธนาลัย

ผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ดร.ปฏิญญา หรรษ์อิทธินันท์

นักวิเคราะห์อาวุโส (IECC Project, Petrochemicals, Refinery, Bio-Diesel, Ethanol, Plastic)

ชัยวัช โชวเจริญสุข

นักวิเคราะห์อาวุโส (Agriculture, Agri-Machinery, Fertilizer)

ณัฐชาติ วิรุฬหอัศว

นักวิเคราะห์อาวุโส (Agriculture, Food & Beverages, Restaurant, FTA)

พุทธชาด ลุนคำ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Construction Contractors, Construction Materials, Hotels, Steel)

พัชรา กลิ่นชวนชื่น

นักวิเคราะห์อาวุโส (Real Estate)

ธรัทนล ศรีทองเติม

นักวิเคราะห์อาวุโส (Industrial Estate, Mobile Operator, Modern Trade, Mass Transit, Transportation)

ประพันธ์ ลีน้อย

นักวิเคราะห์ (Power Generation, Renewable Energy, ESG, Taxonomy)

ศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

นักวิเคราะห์ (Automobile, Auto Part, Auto-Hire Purchase)

รพีภูมิ ลาภมาก

นักวิเคราะห์ (Electronics & Electrical Appliances, PCB, Data Center, Digital)

ฉัตรวลี เมธาสถิตย์สุข

นักวิเคราะห์ (Healthcare, Pharmaceutical, Medical Devices)